

Jaarverslag 2021

Statutaire naam: Landelijke vereniging Mentorschap Netwerk Nederland,
gevestigd te Utrecht
KvK nr.: 51690357

Mentorschap Nederland
Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA Utrecht
www.mentorschap.nl
info@mentorschap.nl

Utrecht, maart 2022

Voorwoord

Mentorschap Nederland is de vereniging van elf regionale stichtingen mentorschap. De regionale stichtingen voeren mentorschappen uit met de inzet van vrijwilligers. De missie van Mentorschap Nederland is dat iedereen die door ziekte of beperking wilsonbekwaam is/wordt, goed wordt ondersteund en vertegenwoordigd, passend bij gewoonten, waarden en wensen. Het is onze visie dat het recht op zelfbeschikking een groot goed is.

In 2021 vierde Mentorschap Nederland dat wij 10 jaar een landelijke vereniging zijn, waarbij we koesteren dat we functioneren als netwerk van en voor de regionale stichtingen mentorschap. De activiteiten van Mentorschap Nederland zijn in 2021 gefinancierd met een instellingssubsidie van het Ministerie van VWS, contributie van de regionale stichtingen mentorschap en een aantal giften. De instellingssubsidie van het ministerie van VWS wordt ingezet voor het uitvoeren van de landelijke kennis- en steunfunctie. In dit jaarverslag zijn de activiteiten die Mentorschap Nederland in 2021 heeft uitgevoerd opgenomen. De jaarrekening kunt u bij ons opvragen.

We kijken terug op een bijzonder jubileumjaar waarin we extra online scholingssessies voor coördinatoren hebben georganiseerd naast de landelijke scholingsdag. In de maand oktober, de maand van de mentor, hebben we 2 nieuwe websites gelanceerd (www.mentorschap.nl en www.goedvertegenwoordigd.nl) en een podcast uitgebracht. Het radiospotje waarmee we nieuwe vrijwilligers werven, is opnieuw ingesproken en door de programmering van dit spotje over meerdere radiozenders, hebben we een diverser publiek bereikt. We zijn trots op ons jubileumsymposium waarin empowerment van gementoreerden en jongere mentoren de centrale thema's waren. Het was een uitdaging om het symposium online te organiseren vanuit een studio. De inhoud kwam tot zijn recht, helaas misten we wel de gelegenheid om de leden en ketenpartners te ontmoeten. Hopelijk kan dit in 2022 wel.

In 2021 waren bij de regionale stichtingen mentorschap 2.460 mentoren actief voor 3.292 cliënten. Mentorschap Nederland heeft de ambitie om de wettelijke beschermingsmaatregel mentorschap meer in de schijnwerper te zetten. Zodat mentorschap meer bekend wordt en mensen die ons nodig hebben de regionale stichtingen weten te vinden. Het is een groot goed dat mensen voor mensen zorgen. Mentorschap Nederland bedankt de mentoren voor hun tomeloze inzet. Het zijn de mentoren die het daadwerkelijke verschil maken! Zij helpen waar mogelijk de gementoreerde de regie over het eigen leven te houden, door te helpen bij het nemen van de juiste beslissingen.

Het bestuur bedankt de besturen en coördinatoren van de regionale stichtingen voor de samenwerking bij het realiseren van de doelen van Mentorschap Nederland. Door samen op te trekken, wordt het collectief versterkt en kennis gedeeld. De medewerkers en vrijwilligers van het verenigingsbureau waren ook in 2021 de spil in de belangenbehartiging, voorlichting en kwaliteitsverbetering. Het bestuur spreekt haar waardering uit voor hun inzet.

Anton Maas, voorzitter

Caroline Verkerk, directeur

Inhoud

1. Inleiding

2. Activiteiten en resultaten in 2021

- 2.1. Kennisdeling en bevorderen en borgen van kwaliteit
- 2.2. Landelijke voorlichting en PR
- 2.3. Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering van de Regionale Stichtingen Mentorschap en zorg voor landelijke dekking
- 2.4. Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging

3. Organisatie in 2021

Bijlagen

- 1. Samenstelling bestuur en verenigingsbureau, ondersteuningsgroep, Commissie van Toezicht op Kwaliteit en Landelijke klachtencommissie
- 2. Regionale Stichtingen Mentorschap aangesloten bij Mentorschap Nederland

1. Inleiding

Mentorschap is de wettelijke vertegenwoordiging van meerderjarigen die, als gevolg van hun geestelijke en of lichamelijke toestand, tijdelijk of duurzaam niet of onvoldoende in staat zijn hun belangen van niet vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen. De kantonrechter kan met een wettelijke beschermingsmaatregel de meerderjarige een mentor toewijzen. De mentor heeft als taak om de cliënt met raad bij te staan en de bevoegdheid om in overleg over verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding de cliënt te vertegenwoordigen.

Meestal neemt een familielid of een bekende van de cliënt de vertegenwoordiging op zich. Als geen familielid of bekende aanwezig is, kan een regionale stichting mentorschap een mentor mandateren. De regionale stichting werft, selecteert, schoolt en begeleidt vrijwilligers die het mentorschap uitoefenen. Verspreid over Nederland zijn er elf regionale stichtingen mentorschap. Mentorschap Nederland is de vereniging van de regionale stichtingen mentorschap en heeft 6 kernfuncties:

- belangenbehartiger van de Regionale Stichtingen Mentorschap;
- belangenbehartiger van het mentorschap uitgevoerd door vrijwilligers;
- stimuleren van aantal vrijwilligers dat met mandaat van een regionale stichting het mentorschap uitvoert;
- kennisdeling en bevorderen van doorontwikkeling kwaliteit;
- landelijke kennisfunctie;
- steunfunctie voor de regionale stichtingen.

In dit jaarverslag zijn de activiteiten en behaalde resultaten van 2021 opgenomen. Tevens is opgenomen hoe de bestuurlijke- en bureauorganisatie was vormgegeven.

2. Activiteiten en resultaten in 2021

2.1. Kennisdeling en bevorderen en borgen van kwaliteit

Mentorschap Nederland faciliteert als vereniging landelijke kennisdeling. Om het collectief te versterken werken de regionale stichtingen onderling aan het bevorderen en borgen van de kwaliteit. Activiteiten van Mentorschap Nederland zijn gericht op het organiseren en faciliteren van uitwisseling tussen besturen en coördinatoren van de stichtingen mentorschap onderling, en met derden (o.a. rechtspraak, overheden, koepel- en brancheorganisaties van zorgvragers en aanbieders, professionele bewindvoerders en beroepsmentoren). We ontwikkelen en actualiseren landelijke richtlijnen en handreikingen en modellen. Ook ondersteunen we de Landelijke Klachtencommissie en Commissie van Toezicht op Kwaliteit.

Regio Vertegenwoordigers Overleg

Drie keer per jaar is er een overleg met vertegenwoordigers van de coördinatoren van de regionale stichtingen. In dit overleg worden inhoudelijke onderwerpen besproken, ervaringen uitgewisseld en informatie gedeeld. Onderwerpen die centraal stonden waren: ontwikkelen e-learning modules basiscursus nieuwe mentoren, auditbeleid, modelprocedure voor overname client door andere regionale stichting, combinatie mentorschap en Gewaarborgde Hulp en het project 'samen zorgen voor goed mentorschap' en mentorschap voor mensen met een verstandelijke beperking die vanuit het strafrecht gedwongen in zorg (moeten) komen (artikel 28a Wet zorg en dwang (Wzd)).

Scholingsdag coördinatoren en regio-ondersteuners

Op 23 november vond de landelijke scholingsdag voor coördinatoren en regio-ondersteuners plaats. Vanuit de coördinatoren hebben Herma Kappert, Wendy Stam en Marga Moesker samen met het landelijke verenigingsbureau de dag voorbereid en georganiseerd. Dank daarvoor. We zijn aan de slag gegaan met de theorie van Insights Discovery. Hoe krijg je meer inzicht in het gedrag van mentoren, zodat je hen beter kunt begeleiden? Als coördinator/regio-ondersteuner begeleid je mentoren; met sommigen lijkt dat (gelukkig) vanzelf te gaan, bij anderen moeizamer. Waarom volgt een mentor

mijn adviezen niet op, waarom lijkt de mentor mij niet te begrijpen? Hoe krijg je meer inzicht in het gedrag van mentoren, zodat je hen beter kunt begeleiden?

De training werd gegeven door Marcel Pennings die zelf ook vrijwillig mentor is. Met het improvisatietheater van Spons & Roses werd het een levendig middagprogramma.

Online scholingsactiviteiten coördinatoren

In het jubileumjaar hebben we extra online scholingsdagen voor coördinatoren georganiseerd:

- Op 29 juni heeft Martijn Frijters een online scholing gegeven over de 'kracht van gedachten';
- Op 14 september heeft Heleen van Egmond een online training gegeven over 'het nieuwe werven'. Dit als voorbereiding op de maand van de mentor in oktober;
- Op 11 november heeft Maria Leeflang een online training gegeven over de presentiebenadering.

Interessante onlinetrainingen voor mentoren

In Het Dossier hebben we voor mentoren een overzicht opgenomen met interessante onlinetrainingen. De trainingen zijn ontwikkeld door andere (vrijwilligers)organisaties en vaak zitten er genoeg onderdelen in die ook boeiend & leerzaam zijn voor mentoren, bijvoorbeeld een training over 'echt contact maken' en een over 'grenzen stellen'. Movisie biedt via de Movisie Academie gratis onlinetrainingen aan die interessant zijn voor mentoren. Zoals bijvoorbeeld een training over 'complexe casuïstiek voor cliëntondersteuners' of 'het bevorderen van eigen regie bij cliënten'. Ook voor coördinatoren houden we in Het Dossier een overzicht bij van geschikte onlinetrainingen die door andere organisaties zijn ontwikkeld en gratis ter beschikking worden gesteld.

Actualiseren modellen en reader bij het scholingsprogramma voor mentoren

In 2021 werden de volgende delen van de scholingsreader geactualiseerd:

- Readerdeel 2, hoe we werken;
- Readerdeel 4, systeem van de gezondheidszorg;
- Readerdeel 5, ethische vraagstukken;
- Readerdeel 7, bescherming bij mishandeling en misbruik;
- Readerdeel 8, voorbereidingen laatste levensfase en overlijden.

De landelijke modeldocumenten zijn gecheckt en geactualiseerd.

E-learningmodules introductie cursus

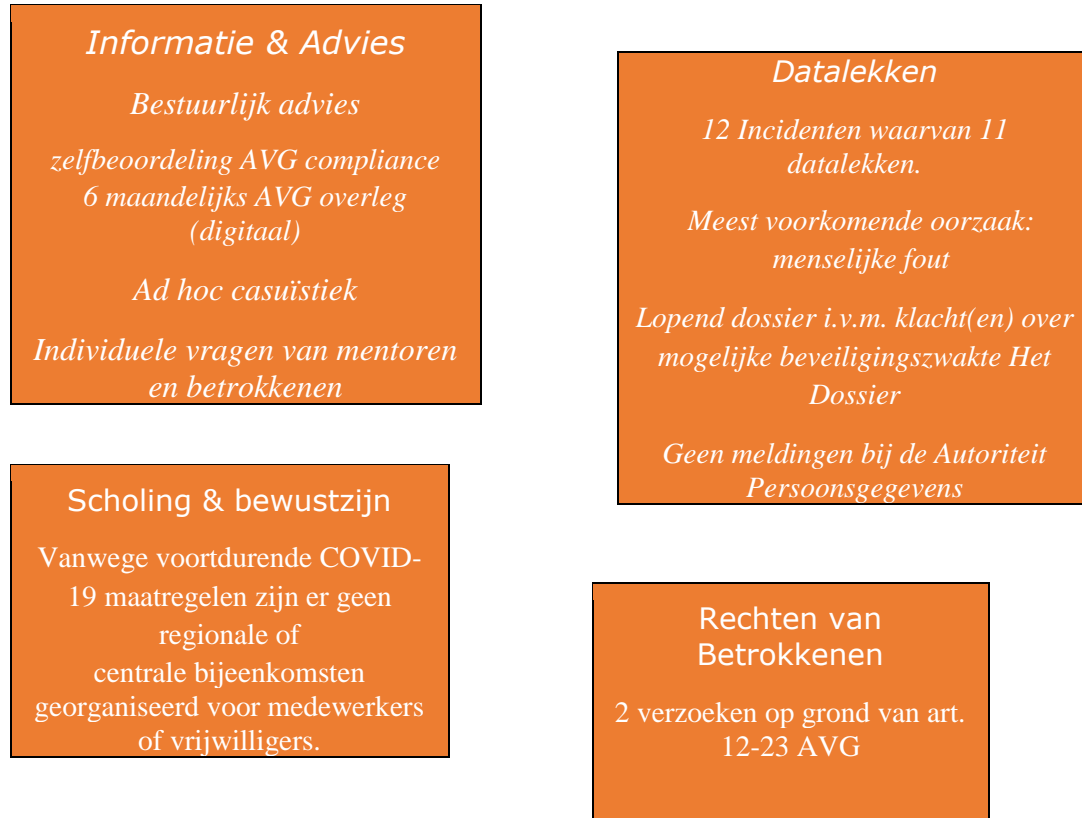
Het Oranje Fonds en de Hélène de Montigny Stichting hebben een bijdrage beschikbaar gesteld voor het project 'digitaliseren introductie cursus'. In totaal is de toezegging 32.000 euro. Doel is het omzetten van de papieren scholingsreader met traditionele klassikale cursusbijeenkomsten naar blended learning, waarbij een deel van de basiscursus wordt omgezet in e-learning met diverse werkvormen.

De ontwikkeling van de e-learningmodules voor nieuwe mentoren op basis van de landelijke scholingsreader blijkt een enorme puzzel. Samen met Joris Even (van JE Ontwikkeling) en met input van coördinatoren en trainers is het gelukt de puzzel te leggen. Ben Philipsen van de Sesam Academie en Jan Nedermeijer (onderwijskundige die als vrijwilliger meewerkt) hebben hun kennis en kunde beschikbaar gesteld om het traject projectmatig en didactisch vorm te geven. Begin 2022 starten de eerste pilotcursussen voor nieuwe vrijwilligers. In 2022 ontwikkelen we 4 extra nascholingsmodules voor actieve mentoren. De Mentorschap Nederland academie krijgt hierdoor vorm.

AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)

Gericht op gegevensbescherming bij Mentorschap Nederland zijn de volgende activiteiten uitgevoerd.

Onafhankelijke audit en Commissie van Toezicht op Kwaliteit

Mentorschap Nederland heeft normen verbonden aan het lidmaatschap. Om te toetsen of de leden aan de normen voldoen is de Commissie Toezicht op Kwaliteit (CTK) ingesteld. De CTK ziet toe door het afleggen van werkbezoeken en het (laten) uitvoeren van audits. De leden van de CTK zijn door de kantonrechter benoemd als deskundige om toezicht te houden op, en jaarlijks te rapporteren over, het voldoen door de regionale stichting aan de wettelijke kwaliteitseisen uit het Besluit Kwaliteitseisen Curatoren, Beschermingsbewindvoerders en Mentoren.

Mentorschap Nederland steunt de regionale stichtingen bij het voorbereiden van de audit, door het opstellen en onderhouden van een raamovereenkomst met het auditbureau. Alle leden konden in 2021 met succes getuigen dat ze aan de eisen voldoen.

Vanuit het verenigingsbureau werden contacten onderhouden met de CTK, zowel ter signalering van aandachtspunten voor kwaliteitsbeleid als ook voor afstemming met het Landelijk Kwaliteitsbureau (LKB).

Landelijke Klachtencommissie Mentoren

De Landelijke Klachtencommissie Mentoren heeft in het verslagjaar 2021 zeven klachten behandeld. Deze relatief lage instroom kan -volgens de klachtencommissie- of te maken hebben met de hoge kwaliteit van de dienstverlening door de mentoren (inbegrepen het tot tevredenheid afhandelen van klachten door de mentoren zelf) en/of de relatieve onbekendheid van de onderhavige klachtenprocedure bij de klachtgerechtigden.

De commissie heeft drie klachten niet ontvankelijk verklaard. Bij 2 klachten is richting de klager aangegeven dat de klacht eerst aan de individuele mentor/regionale stichting mentorschap voorgelegd dient te worden. De klachtencommissie ontving een klacht over niet-naleving van een eerdere uitspraak. De klachtencommissie heeft hierin geen taak en de klaagster gewezen op haar recht zich tot de bevoegde kantonrechter te wenden. In één klacht stond ondeugdelijke communicatie door aangeklaagde met klagers centraal.

De klachtencommissie heeft in 2021 gebruik gemaakt van haar mogelijkheid tot het geven van een advies aan de landelijke besturen van Mentorschap Nederland en NBPM. De klachtencommissie heeft gemotiveerd aangegeven waarom voor een aangeklaagde een verschijningsplicht zou moeten gaan gelden en dat de geldende klachtenregeling op dat punt gewijzigd dient te worden. Daarnaast heeft de klachtencommissie aan Mentorschap Nederland en NBPM gevraagd om haar actief te informeren over de door de besturen genomen acties en/of maatregelen na kennisneming van de uitspraken. In de klachtenregeling is opgenomen dat de besturen van Mentorschap Nederland en NBPM zich jaarlijks buigen over de geregistreerde klachten, behandeling en uitkomsten, ter evaluatie en zo mogelijk voor het aanbrengen van kwaliteitsverbetering. De klachtencommissie heeft ook aangegeven dat de huidige klachtenregeling (versie 10, november 2017) in zijn geheel geëvalueerd dient te worden. Dit wordt in 2022 opgepakt.

Het jaarverslag van de klachtencommissie kan bij het landelijk verenigingsbureau worden opgevraagd.

2.2. Landelijke voorlichting en PR

Mentorschap Nederland heeft een landelijke kennisfunctie gericht op mentorschap en vertegenwoordiging. Wij beheren de websites www.mentorschap.nl en www.goedvertegenwoordigd.nl. Diverse publieksgroepen kunnen per telefoon of per mail vragen aan ons stellen. De voorlichting richt zich in de eerste plaats op mensen die beperkingen krijgen in het voeren van eigen regie (of met vrees hiervoor) en mensen in de schil het meest nauw rondom hen: familieleden, huisartsen, vrienden. Daarnaast is de voorlichting gericht op gemeenten (afdelingen Zorg en welzijn/WMO), professionals in zorginstellingen, onafhankelijk cliëntondersteuners, ouderenadviseurs, wijkteams en functionarissen en kantonrechters binnen de rechtspraak.

In het kader van onze landelijke kennisfunctie ontwikkelen we voorlichtingsmateriaal en presentaties voor bijeenkomsten. Dit doen we natuurlijk in samenwerking met de regionale stichtingen mentorschap. PR zetten we in om de werving van mentoren te

bevorderen. De grootste landelijke inzet vindt plaats in oktober de 'Maand van de Mentor'.

Website www.mentorschap.nl en nieuwsbrief

De website www.mentorschap.nl geeft informatie over mentorschap en onze organisatie. Voor mensen die een mentor nodig hebben of mentor willen worden bevat de website praktische informatie. Voor wie een mentor nodig heeft of mentor wil worden wijst de site de weg naar de regionale stichtingen. De informatie over wet- en regelgeving houden we actueel en we plaatsen nieuwsberichten op de site.

De daling van het aantal bezoekers die in 2019 werd ingezet, heeft zich in 2021 helaas flink voortgezet. De website werd in 2021 bijna 42.500 maal bezocht door een kleine 33.500 bezoekers. In 2019 en 2020 was dat nog bijna 55.500 en 50.000 maal door 43.500 respectievelijk een kleine 40.000 gebruikers.

Het aantal bezoekers per maand komt daarmee op 3.540, tegenover 4.165 in 2020 en 4.625 in 2019.

De Maand van de Mentor (oktober) genereerde in totaal 5.205 (2020 9.686) bezoekers. Het grootste deel daarvan waren bezoekers tijdens de eerste twee weken van deze maand, waarin de radiocampagne plaatvond.

De dalende trend is zichtbaar vanaf mei 2019. De verwachting was dat deze in 2021 zou keren door het vernieuwen van de website. De nieuwe website werd vlak voor de campagne maand gelanceerd. Dat betekende dat Google ons 'opnieuw moest ontdekken'. Deze ongelukkige samenloop zorgde dus tevens voor een daling van het aantal bezoekers tijdens de campagnemaand ten opzichte van eerdere jaren.

Via de website kunnen bezoekers vragen stellen of belangstelling tonen voor het mentorschap door het invullen van een formulier. Ondanks de dalende bezoekersaantallen is het aantal mensen wat via de website heeft aangegeven interesse te hebben om mentor te worden wel gestegen: naar 131 (in 2020 111, en 2019 40) bezoekers aangegeven mentor te willen worden (in 2019 40). Deze personen zijn doorgeleid naar de betreffende stichting. 18 personen hebben via de website een vraag gesteld, die door het bureau is beantwoord of naar de betreffende stichting is doorgestuurd. Eveneens 18 personen vulden een formulier 'mentor nodig' in. Dit was andere jaren nagenoeg nihil.

Begin 2020 werd via Google Grants een advertentiecampagne gestart. Deze campagne richt zich met name op het werven van nieuwe mentoren. Dit werpt steeds meer zijn vruchten af doordat we zien dat het aantal klikken op deze advertenties gestaag stijgt, evenals het aantal conversies, met name via het formulier 'mentor worden'.

Mentorschap Nederland heeft 5 keer een interne nieuwsflits voor de leden uitgebracht: in februari, maart, juni, juli en december. Hiermee worden bestuursleden en werknemers van Mentorschap Nederland en de stichtingen geïnformeerd over actuele zaken waar we in ons werkveld mee te maken hebben.

Website www.GoedVertegenwoordigd.nl vernieuwd in 2021

Met de website www.goedvertegenwoordigd.nl informeren wij een ieder met vragen over familievertegenwoordiging. Deze website is dé wegwijzer voor het regelen en uitvoeren van goede vertegenwoordiging voor familie en naaste als die de regie zelf niet (meer) kan voeren, zowel met betrekking tot zorg als in verband met beheer van zaken en geld. We hebben in 2021 alle informatie opgenomen in de kennisbank. En de uitstraling van de website gemoderniseerd. Hierdoor is de informatie toegankelijker en is informatie eenvoudiger op te zoeken.

De website geeft bezoekers de mogelijkheid vragen en problemen voor te leggen via het mailadres info@goedvertegenwoordigd.nl. De (ervarings)deskundige redactieleden van de site zijn op basis van vrijwillige inzet beschikbaar voor beantwoording van de vragen. De ondersteuning van de redactie en het coördineren van de binnenkomende vragen wordt uitgevoerd door het verenigingsbureau van Mentorschap Nederland.

In 2021 ontving Goed Vertegenwoordigd 316 mails van 267 unieke vragenstellers. 218 keer nam de vragensteller slecht één keer contact op, 18 stelden een vervolgvraag of een nieuwe vraag. 3 personen stuurden drie maal een vraag en 1 persoon zelfs vier keer. Omdat in een mail soms ook meerdere vragen worden gesteld, komt het totaal aantal vragen uit op 332. Graag vermelden dat we 76 keer een bedankmail ontvingen. We zijn er trots op dat 24% onze adviezen en reacties zo waardeert dat zij de moeite neemt ons dit te laten weten. Opvallen is dat het aantal vragen per maand sterkt wisselt. Januari is traditiegetrouw de maand waarin de meeste vragen binnenkomen. Ook maart en juli scoorden dit jaar hoog. In december en juni ontvingen we de minste vragen.

De vragenstellers zijn voor 59% familieleden. Zorgverleners stellen ook regelmatig vragen aan Goed Vertegenwoordigd 18,8%. In enkele gevallen stel iemand een vraag over zijn eigen situatie, 16 keer of komt de vraag uit het netwerk, 15 keer.

De meeste vragen worden over Mentorschap gesteld, 67 keer. Vragen die over de combinatie van bewindvoering én mentorschap gaan zijn 44 keer gesteld. 18 keer ontvingen wij een vraag over Curatele, bewind en mentorschap samen. Specifiek over bewindvoering ontvingen wij 45 vragen en 16 keer een specifieke vraag over curatele.

De overige vragen gingen over:

- Vertegenwoordiging in het algemeen, 51 keer;
- Levenstestament, 21 keer;
- Vermoeden van misbruik, 9 keer;
- PGB en Gewaarborgde Hulp, 6 keer

Bij de overgang begin oktober naar een vernieuwde website en een andere provider, zijn helaas de analytics gegevens over 2021 voor een deel verloren gegaan. Gegevens over het derde kwartaal zijn er op dit moment niet. Over de eerste twee kwartalen beperkt. Alleen het laatste kwartaal is volledig beschikbaar.

In de eerste twee kwartalen werd ook bij deze site duidelijk dat de in 2019 ingezette daling voort duurde. 23.606 in het eerste kwartaal en 17.891 in het tweede. Het laatste kwartaal bleek echt dramatisch: 7.852. Ook hier is dus duidelijk zichtbaar dat de omzetting van de site de vindbaarheid via zoekmachines aanzienlijk verkleinde. De verwachting is dan ook dat de bezoekersaantallen in 2022 zullen herstellen.

Maand van de Mentor 2021

Oktober is jaarlijks de Maand van de Mentor. Landelijk hebben we de volgende resultaten bereikt:

- We hebben afwisselend twee radiospots uitgezonden; een nieuwe opname van een mannelijke mentor en de reeds bestaande spot van een vrouwelijke cliënt. Deze spots werden uitgezonden op NPO Radio 2, 4 en 5. Gemiddeld ruim drie keer per dag per zender.
- Dit heeft via de landelijke websites ruim 60 aanmeldingen van geïnteresseerden in het mentorschap opgeleverd. Opvallend daarbij is dat meer dan de helft daarvan man is.
- Halverwege de maand verscheen de Podcast Mijn mentor is er voor mij.
- Om namens Mentorschap Nederland aandacht te geven aan de huidige mentoren, stuurden we samen met de stichtingen Mentorschap ruim 2.500 mentoren een kaart als bedankje en met aandacht voor de campagne
- Iedere stichting ontving een 20-tal posters. Helaas werden die door druk en bezorgproblemen pas na de campagnemaand verstuurd. Er zijn vast voldoende andere gelegenheden waarbij de posters kunnen worden gebruikt.
- Het aantal volgers op LinkedIn nam toe met 19. Onze nieuwsbrief kent 17 nieuwe geabonneerden en ook op Facebook nam het aantal volgers toe.
- Alle stichtingen hebben van de campagneperiode kunnen profiteren. Opvallend was dat de stichtingen Noord en Limburg in vergelijking met andere jaren meer aanmeldingen kregen van geïnteresseerden in het mentorschap.

Podcast Mijn mentor is er voor mij!

Mentorschap Nederland heeft in samenwerking met stichting Rndom een podcast gemaakt. Er bestaan mentoren in soorten en maten. In de podcast praat Wil Molenaar met mentoren die hun werk op vrijwillige basis doen in samenwerking met Mentorschap Nederland. Zij praat met Emil, 18 jaar. Hij heeft sinds 3 maanden een nieuwe mentor en wel Alisa van 24 jaar. Wil spreekt ook met Karin, bijna gepensioneerd. Zij is al tien jaar familiementor van haar jongere broer. Het gesprek gaat over wat het betekent om een mentor te zijn of te hebben: <https://soundcloud.com/user-342015349/mensenmensen-aflevering-4-mijn-mentor-is-er-voor-mij>

Symposium 10 jaar landelijke vereniging Mentorschap Nederland

Op 7 december vierden wij dat het dit jaar tien jaar geleden is dat de Landelijke Vereniging Mentorschap Netwerk Nederland formeel een feit werd. De doelstelling: in heel Nederland mentorschap kunnen aanbieden met deskundige en betrokken

vrijwilligers. En dat doel hebben we bereikt! Ruim 2.400 vrijwilligers zijn op dit moment als belangenbehartiger en wettelijk vertegenwoordiger actief voor 3.200 gementoreerden. Online hebben we met bestuursleden van de regionale stichtingen, ketenpartners en een aantal kantonrechters gesproken over empowerment. Masja Antokolskaia, Hoogleraar privaatrecht in het bijzonder personen- en familierecht aan de UvA, ging samen met projectcoördinator en postdoctoraal onderzoeker Rieneke Stelma Roorda in op het project 'Towards a new balance in empowerment and protection of the elderly' in op het mentorschap in Nederland vanuit wetenschappelijk perspectief. Centraal stond wat we hebben geleerd tot nu toe en wat belangrijk is voor de toekomst.

Na de pauze ging dagvoorzitter Yke Ntoane in gesprek met twee jongere mentoren, Monique Bressers (Mentorschap Zuidoost Brabant) en Ellen Visser (Mentorschap Amsterdam) over 'Mentorschap voor de jeugdige doelgroep'. Zij vertelden wat hun redenen zijn om vrijwillig mentor te zijn:

- het biedt uitdaging, verdieping, verantwoordelijkheid. Hier leer je veel van: samenwerken, delegeren, managen, loslaten. Goed voor je persoonlijke ontwikkeling;
- je kunt echt iets voor een ander betekenen, iedereen verdient het dat er iemand van ze opkomt, autonomie van je cliënt versterken, zelfredzaamheid bevorderen;
- Je stapt even uit je dagelijkse bubbel van contacten en werkzaamheden in een heel andere wereld.

Daarna werd ingegaan op redenen en mogelijkheden om jonge mentoren te werven:

- Sommige cliënten vragen om een jonge mentor. Vaak jongere cliënten in verband met raakvlakken in het leven. Maar soms ook ouderen om contact te houden met de veranderende maatschappij bijvoorbeeld;
- Leerzaam, goede opleiding en begeleiding. Geef jonge mentoren extra begeleiding door ze aan een ervaren mentor te koppelen;
- Ook andere activiteiten mogelijk als vrijwilliger: nieuwsbrief maken, marketing- en pr-activiteiten, lobbyen, gastlessen geven, diverse werkgroepen, etc.;
- Bij werving meer gebruik maken van social media, ook met ervaringsverhalen van andere mentoren. Benader bedrijven die beleid hebben om medewerkers vrijwilligers werk te laten doen.

Landelijke promotie

Op 8 juni heeft Diana Dijkstra van het landelijk verenigingsbureau een webinar gegeven via Hart voor Zorg. Hart voor Zorg is een initiatief om digitaal leren leuk en interactief te maken en richt zich op zorgprofessionals. Op de site <https://mijn.hartvoorzorg.nl/> staan webinars, video's, nieuwsartikelen en aankondigingen van evenementen. Het webinar is gevolgd door 16 zorgprofessionals en via een video op de website Hart voor Zorg terug te kijken. De titel van het webinar is: Een mentor als vertegenwoordiger van jouw cliënt. Hierbij de link naar het webinar: <https://mijn.hartvoorzorg.nl/webinars/wanneer-komt-mentorschap-in-beeld/>

Op 15 juni jl. verzorgde Diana Dijkstra een webinar voor leden van Dit Koningskind. Dit is een christelijke organisatie die ondersteuning biedt aan familieleden van kinderen met

een beperking. De 18 deelnemers aan het webinar zijn geïnformeerd over de mogelijkheden van vertegenwoordiging voor het moment waarop hun kind 18 wordt.

Op 6 en 7 juli waren wij met een stand aanwezig op de Florence Nightingale Faire in de Basiliek in Veenendaal en op 25 november op het Verenso Najaarscongres. Hoewel de bezoekersaantallen tijdens de congres dagen veel lager waren dan voor de Corona-periode, zijn tijdens de 3 dagen mooie verdiepende gesprekken gevoerd met wijkteammedewerkers, zorgverleners en medisch ouderenspecialisten.

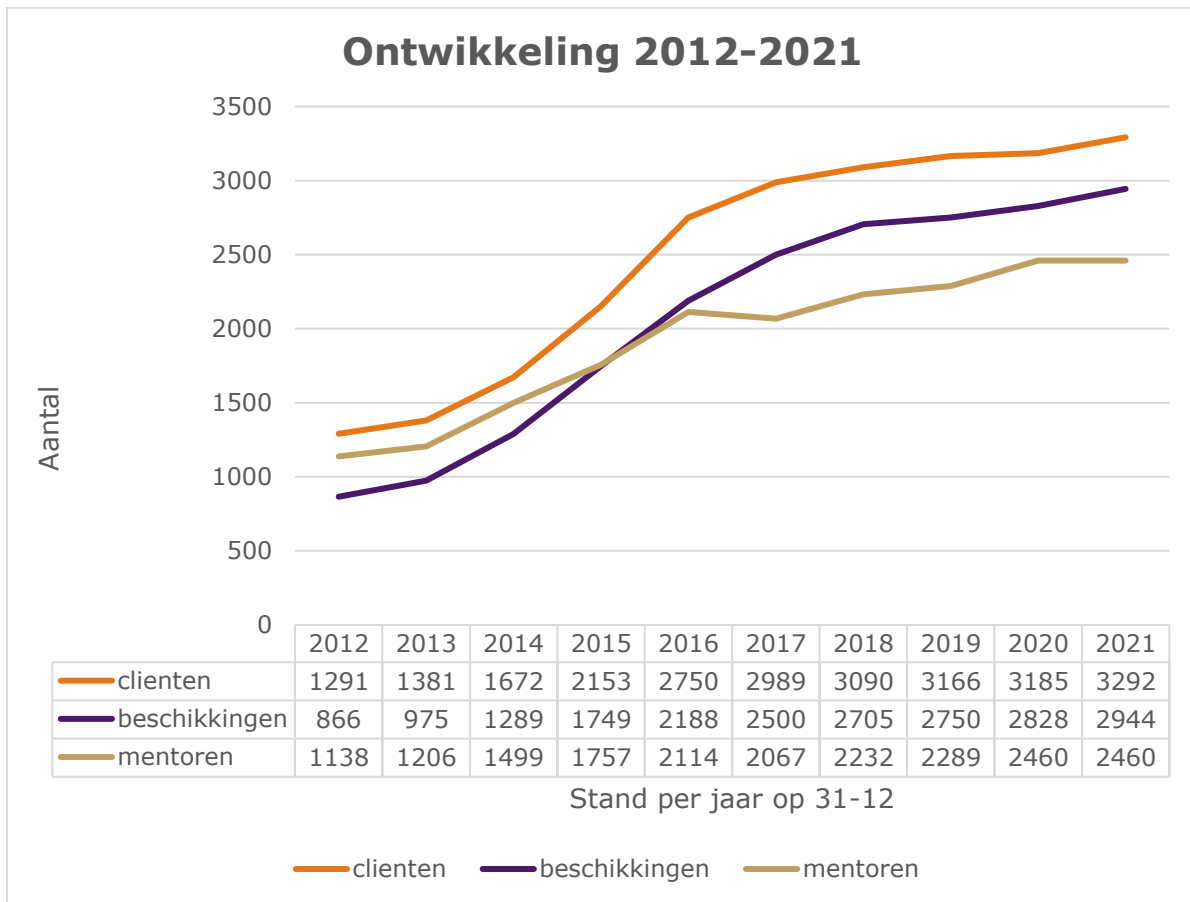
Groei van het aantal cliënten en mentoren in 2021

Het aantal cliënten, voor wie het mentorschap wordt uitgeoefend, groeide van 3.185 naar 3.292 eind 2021. Eind 2021 waren er 2.460 vrijwillige mentoren actief. Net zoveel als eind 2020. In oktober waren 2417 vrijwilligers actief. Gelukkig is het gelukt in het laatste kwartaal nieuwe mentoren te werven, zodat het aantal mentoren op niveau is gebleven.

	Eind 2018	Eind 2019	Eind 2020	Eind 2021
Aantal ingeschreven mentoren	2.345	2.284	2.460	2.460
Aantal cliënten met mentor benoemd (met beschikking)	2.859	3.154	3.185	3.292
Aantal koppelingen rond, maar aanvraag nog bij rechtbank	109	87	93	93
Aantal cliënten wachtend	281	270	264	194

De verdeling van cliënten naar doelgroep is als volgt:

	Eind 2018	Eind 2019	Eind 2020	Eind 2022
Psychogeriatric	22%	21%	19%	17%
Verstandelijke beperking	51%	52%	53%	54%
Psychische/psychiatrische Problematiek	14%	13%	12%	12%
Overig (bijv. NAH) en/of (nog) niet gespecificeerd	9%	10%	10%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%

2.3. Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering van de Regionale Stichtingen Mentorschap en zorg voor landelijke dekking

Mentorschap Nederland organiseert tussen de regionale stichtingen uitwisseling over aspecten van besturing en bedrijfsvoering. Naast kwaliteit gaat het om het inrichten van een efficiënte organisatie en financiële continuïteit. Uitgangspunt hierbij is landelijke dekking van regionale stichtingen die het mentorschap aan goed opgeleide vrijwilligers mandateren.

Monitoring ontwikkeling caseload en kosteneffectiviteit

De penningmeesters van de regionale stichtingen vormen een netwerk. Op basis van financiële kengetallen wordt de continuïteit bewaakt en worden knel- en verbeterpunten besproken. Indien noodzakelijk worden gezamenlijke acties ondernomen.

Ondersteuning bij het gebruik van het registratieprogramma 'Mentorschap Dossier'

Alle elf regionale stichtingen gebruiken het online registratieprogramma 'Mentorschap Dossier'. Voor de regionale stichtingen mentorschap is Mentorschap Nederland de licentiegever en zijn de regionale stichtingen de (sub)licentienemers. Het verenigingsbureau is verantwoordelijk voor het functioneel beheer en de gebruikerssupport.

Maandelijks worden vanuit het registratieprogramma de gegevens voor de kengetallen geautomatiseerd aangeleverd, hieruit worden overzichten samengesteld, zodat een actueel beeld over aantal mentoren, cliënten en beschikkingen beschikbaar is. De overzichten zijn in de loop van dit jaar uitgebreid met de gegevens over VOG (verklaring omtrent gedrag) en PVO (passende vooropleiding). Ook zijn aandachtspunten toegevoegd over het (foutieve) gebruik van emailadressen.

De volgende activiteiten zijn in 2021 uitgevoerd:

- dagelijks worden op verzoek nieuwe wachtwoorden verstrekt voor bestaande mailadressen;
- op verzoek worden nieuwe mailadressen aangemaakt met bijbehorende wachtwoorden. Hierna kan de nieuwe mentor/gebruiker in Mentorschap Dossier worden aangemaakt.
- ondersteuning bij problemen met het installeren van een nieuwe mailadres;
- monitoren aantal beschikbare uit te geven mailadressen;
- faciliteren regionale stichtingen bij controleren en actualiseren mailbestanden;
- in de backend de bestanden bijwerken voor het Dossier Mentorschap, Documenten van Mentorschap Nederland en documenten van de regionale stichtingen en voor nieuwe mentoren;
- afhandelen foutmeldingen die worden doorgezet door de regionale stichtingen.
- ondersteunen nieuwe coördinatoren van de regionale stichtingen.
- Testen van een nieuw platform waarop Mentorschap Dossier in 2021Q2 is gaan werken, met meer presentatiemogelijkheden.
- Testen van een release voor Mentorschap Dossier mede op basis van wensen van de professionele mentorschappen Mentor Dossier (een afgeleide van Mentorschap Dossier) en de specifieke gegevens/mogelijkheden van Mentorschap Dossier. De release wordt op korte termijn voor de productiegegevens vrijgegeven.

In 2020 is gestart met het ontwikkelen van een lange termijn visie voor de informatievoorziening van de regionale stichtingen mentorschap en 'Het Dossier'. Voor dit traject is een meedenkgroep samengesteld uit bestuursleden en professionals van de regionale stichtingen mentorschap. In 2021 en 2022 wordt dit traject doorgezet.

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)

Na een aanlooptijd van bijna 10 jaar is er vanaf 1 juli 2021 een nieuwe wet. De wet is zowel van toepassing op de individuele Regionale Stichtingen Mentorschap als op de vereniging Mentorschap Nederland. Omdat iedere Regionale Stichting Mentorschap eigen statuten heeft, moet iedere Regionale Stichting een eigen traject doorlopen. Het bestuur van Mentorschap Nederland besloot het stappenplan dat is ontwikkeld (<https://wbtr.nl/wbtr-stappenplan/>) te doorlopen. Vervolgens heeft het bestuur haar ervaringen met het stappenplan met de Regionale Stichtingen Mentorschap gedeeld. Mentorschap Nederland heeft via De Nederlandse Associatie geregeld dat de Regionale Stichtingen Mentorschap het WBTR-stappenplan met 50% korting kunnen aanschaffen.

In de algemene ledenvergadering van april spraken we over de WBTR. Insteek hierbij was dat het goed op papier regelen van de WBTR-thema's natuurlijk van belang is en het handelen in de praktijk om reflectie vraagt. Op dinsdag 15 juni hebben we een online bijeenkomst georganiseerd. Daan Hoogendijk van IVBB heeft de bijeenkomst geleid na voorbereiding van de sessie met Afke Middelkoop, bestuurslid van Mentorschap Nederland. De bijeenkomst startte met de wet- en regelgeving in vogelvlucht en vervolgens maakten we de overstap naar de praktijk. We reflecteerden op basis van persoonlijke casussen in een vertrouwelijk sfeer. Centraal stond: hoe werkt de bestuurlijke dynamiek in de praktijk van alledag bij een regionale stichting mentorschap. Welke lessen kunnen we trekken uit de casussen en hoe borgen we deze lessen in de praktijk. Aan het eind van de online bijeenkomst spraken de deelnemers af een Mentorschap Nederland document te ontwikkelen met daarin opgenomen welke bepalingen in de statuten moeten worden opgenomen en welke bepalingen in een bestuursreglement kunnen worden vastgelegd.

ANBI

De ANBI wet- en regelgeving is per 1 januari 2021 gewijzigd. Regionale Stichtingen Mentorschap met een ANBI-status ontvingen een brief van de Belastingdienst over het verplicht gebruiken van standaardformulieren. Op basis van de brief van de belastingdienst en het standaardformulier publicatieplicht ANBI Algemeen heeft Mentorschap Nederland een informatiedocument gemaakt voor de penningmeesters.

Indexering kostenvergoeding mentoren

Door het ministerie van Justitie en Veiligheid werden wij geïnformeerd over publicatie van de Regeling indexering beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren 2022. Het indexeringspercentage bedraagt voor 2022 4,8779%. Deze indexering hanteert Mentorschap Nederland ook voor de vergoeding aan mentoren. De regeling Kostenvergoeding mentoren is dan ook per 1 januari 2022 aangepast. Uiteraard beslissen de besturen van de individuele regionale stichtingen over het al dan niet doorvoeren van de indexatie in de vergoedingen voor de mentoren.

2.4. Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging

De landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging is gericht op het verbeteren van (voorwaarden voor) goede vertegenwoordiging van mensen die wilsonbekwaam zijn of worden. Daarbij gaat het om het scheppen en verbeteren van landelijke voorwaarden voor exploitatiemogelijkheden van de regionale stichtingen.

Ministerie van VWS

De directie langdurige zorg van het ministerie van VWS heeft in 2019 een 3-jarige projectsubsidie toegekend voor het project 'samen zorgen voor goed mentorschap'. Het project geeft drie regionale stichtingen mentorschap de kans om ervaring op te doen met een ontwikkelslag om slagvaardig, professioneel en goed verankerd in het zorglandschap en gemeentelijk sociaal domein, het volgende decennium in te gaan. Vanuit Mentorschap Nederland worden de pilotstichtingen ondersteund en versterkt.

Kennis en ervaring uit de pilots wordt gedeeld met de stichtingen die niet deelnemen aan de pilots, zodat ook zij de ontwikkelingen kunnen volgen en de opbrengsten kunnen benutten.

De drie pilotstichtingen, Limburg, Midden en Noordoost Brabant en Haag en Rijn in samenwerking met Noordwest en Midden, hebben in 2019 een plan van aanpak opgesteld met daarin activiteiten om de drie resultaten die in het projectplan zijn opgenomen te realiseren:

- voortzetting van de groei van het aantal mentoren met minimaal 8%;
- ontwikkeling betere bekendheid/samenwerking/inbedding bij lokale werkers sociaal domein, i.c. betrokkenen bij de cliëntondersteuning;
- ontwikkeling rol van regionale stichtingen in de ontwikkeling en uitvoering van gemeentelijk beleid m.b.t. vertegenwoordiging en mentorschap, en hiervoor nodige gemeentelijke bekostiging.

De pilots zijn allemaal hard aan het werk om, ondanks de beperkingen door corona, mooie resultaten te boeken.

Activiteiten in 2021

In 2021 hebben we landelijk gefocust op het ontwikkelen van een aantal producten gebaseerd op de ervaringen uit de pilots aangevuld met onze eigen kennis en ervaringen. Diverse producten zijn opgeleverd:

- Hand-out hoe de hazen lopen;
- Concept brieven gemeente en Wmo-raden;
- Handleiding lobby gemeenten;
- Rapport Xpertiseczorg;
- Long read Movisie oco's en mentoren;
- Inzicht in waarde van communicatieadviseur voor de Stichtingen;
- Pagina op Kennisplein Informele Zorg: <https://kennisinformelezorg.nl/wettelijke-vertegenwoordiging/>;
- Nieuwsbericht en artikel op VNG site: <https://vng.nl/nieuws/wat-is-het-belang-van-de-vrijwillige-mentor> en <https://vng.nl/artikelen/het-belang-van-de-vrijwillige-mentor>;
- Lobbypakket.

Geleerde lessen tot nu toe

- Mentorschap is nog erg onbekend en er moet breed gewerkt worden aan meer bekendheid over mentorschap en over wat de stichtingen doen.
- Hoewel een pilot van drie jaar lang lijkt, vraagt de opbouw van samenwerking met gemeenten veel meer tijd. In de pilots zijn resultaten bereikt door te investeren in de samenwerking met netwerken informele zorg. Hierdoor kan een Regionale Stichting Mentorschap (RSM) aan de gemeente laten zien dat via de praktijk van informele zorg de RSM mentoren beschikbaar heeft voor de kwetsbare inwoners en deze inwoners in beeld komen.
- Uit de pilots blijkt dat het realiseren van samenwerking met gemeenten een lange adem vraagt (waarschijnlijk langer dan de pilotlooptijd). Per gemeente is een maatwerk aanpak nodig. Het werkgebied van de Regionale Stichting Mentorschap is een factor die invloed heeft. Een grote gemeente in de Randstad, vraagt een andere

strategie dan een dorp. Ook kan de mentaliteit verschillen. Weten welke thema's in de lokale politiek belangrijk zijn en mensen kennen, is belangrijk.

- De letterlijke afstand tussen gemeenten in regio's is van invloed op de wijze waarop een relatie gelegd kan worden, evenals de gemeentegrootte en stedelijkheid. Geografisch beeld van indeling van regio's op de website van Mentorschap Nederland zou een helder beeld geven. De pilots adviseren om in de uitstraling van het merk 'mentorschap uitgevoerd door deskundige vrijwilligers' landelijk op te pakken.
- Het takenpakket van de coördinator is veel omvattend en vraagt daarom om professionals met diverse competenties. Een coördinator kan niet alles: vrijwilligers werven, cliënten binnenhalen via accountmanagement, mentoren begeleiden, scholing verzorgen, contacten met lokale rechtbanken en het LKB, PR en voorlichting. Het is interessant om te onderzoeken welke competenties bij de regionale stichtingen aanwezig moeten zijn en hoe deze competenties te verdelen in functies. Hierbij is wel belangrijk om ons te realiseren dat de omvang van de regionale stichtingen zeer verschillend is en dat daarmee de mogelijkheden voor diversiteit in functies verschillend is. Twee pilots tonen aan dat de coördinator door inzet van een communicatieadviseur effectief wordt ontlast en daarmee ruimte ontstaat om het accountmanagement beter vorm te geven. Verder lijkt het ook kansrijk de functie van accountmanager toe te voegen in plaats van dit te verenigen in de functie van coördinator.

2022 is het laatste jaar voor het project 'samen zorgen voor goed mentorschap'. Het eerste deel van het jaar gebruiken we voornamelijk om meer bekendheid te genereren over onze vorm van mentorschap en voor interne uitwisseling. Het tweede deel van het jaar zal meer in het teken staan van het verzamelen en ontsluiten van alle geleerde lessen en best practices. Richting het einde van het jaar gaan we aan de slag met de afronding van het project.

De VNG informeert gemeenten over mentorschap

Ook voor de gemeente is het van belang dat een Wmo-cliënt goed vertegenwoordigd is. De Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) heeft op haar website een artikel geplaatst over het belang van vrijwillig mentorschap: <https://vng.nl/artikelen/het-belang-van-de-vrijwillige-mentor>

De VNG benadrukt dat gemeenten een belangrijk aanspreekpunt zijn voor kwetsbare burgers en hun naasten. Het is van belang dat ook zij hun burgers en medewerkers die met hen in contact staan goed informeren over de mogelijkheden. Meer bekendheid kan maken dat een mentor tijdig wordt ingeschakeld. Het is daarbij ook waardevol dat vrijwillige mentoren de gemeente goed kunnen vinden indien de situatie van een cliënt bijzondere aandacht vraagt. Gemeenten worden aan het eind van het artikel verwezen naar Mentorschap Nederland voor meer informatie over mentorschap of over wat ambtenaren in hun gemeente kunnen doen om burgers beter te informeren.

Handreiking Campagnetijd Gemeenteraadsverkiezingen

Mentorschap Nederland heeft voor de regionale stichtingen een handreiking samengesteld voor de gemeenteraadsverkiezingen die plaatsvinden op 16 maart 2022. Wat maakt deze periode zo speciaal? Wat kan de campagne voor jouw stichting betekenen? En op welke manier stel je in de campagnetijd je relatie met de gemeente

centraal? De campagneperiode biedt goede mogelijkheden om je organisatie zichtbaar te maken en te positioneren. Zie deze periode als een manier om je organisatie meer op het netvlies van de gemeentelijke partijen te krijgen. Maak kennis en laat zien wat je doet.

Beleidslijn CIZ m.b.t. vertegenwoordiging door familie

Mentorschap Nederland vervult op verzoek van het ministerie van VWS een kennisfunctie over mentorschap en wettelijke vertegenwoordiging. Vanuit de helpdeskfunctie van www.goedvertegenwoordigd.nl hebben wij een signaal bij het ministerie van VWS onder de aandacht gebracht. De laatste maanden krijgen wij veel vragen over de beleidslijn van het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg) m.b.t. vertegenwoordiging door familie.

De beleidslijn van het CIZ is dat familievertegenwoordiging alleen mogelijk is als dit is opgenomen in een medische volmacht bij de notaris. Een zelf opgestelde volmacht accepteert het CIZ niet. Is de medische volmacht bij de notaris er niet en moet er toch vertegenwoordiging worden geregeld, dan verwijst de CIZ de naasten naar de rechter om mentorschap aan te vragen. Mentorschap Nederland heeft richting het ministerie van VWS ervoor gepleit om de partner of het naaste familielid niet uit te sluiten als vertegenwoordiger in aanvraagprocedures bij het CIZ. Het rechtssysteem rondom aanvraag mentorschappen wordt hierdoor onnodig extra belast, gezien de wachttijden die er nu helaas in sommige regio's al zijn.

De beleidslijn van het CIZ komt door de wettelijke bepalingen in de Wet Langdurige Zorg (WLZ), omdat de WLZ een stelselwet zou zijn en geen zorgwet. Door het uitsluiten van de partner of familielid als (onbenoemde) vertegenwoordiger wordt de toegang tot de zorg disproportioneel moeilijk gemaakt. Zeker als mensen er niet van op de hoogte zijn dat zij als ze nog wilsbekwaam zijn een medische volmacht bij de notaris moeten regelen, zodat voor hen als ze misschien wilsonbekwaam worden een aanvraag bij het CIZ kan worden ingediend. Als een door de rechter benoemd mentor nodig is om voor een wilsonbekwame een aanvraag bij het CIZ te kunnen indienen, duidt dit er volgens ons op dat de WLZ toch een zorgwet is.

Gewaarborgde hulp (PGB) en mentorschap

Het ministerie van VWS (programma PGB) organiseerde op 2 maart een bijeenkomst over knelpunten die binnen de verschillende organisaties worden ervaren op het gebied van (wettelijke) vertegenwoordiging in combinatie met een persoonsgebonden budget (pgb). Het doel van de bijeenkomst was voor het ministerie het ophalen van informatie, zodat vanuit VWS in samenwerking met (diverse) ketenpartijen bezien kan worden welke vervolgacties nodig zijn om deze knelpunten in de toekomst te verminderen of te voorkomen. Mentorschap Nederland heeft deelgenomen aan de bijeenkomst.

In de bijeenkomst werd duidelijk dat zich problemen voordoen in de situatie waarbij voor één budgethouder een bewindvoerder, een mentor en een gewaarborgde hulp (GH) aangewezen zijn en de belangen van die budgethouder willen behartigen. Binnen zorgkantoren is hiervoor verschillend (regionaal bepaald) beleid. Het ene zorgkantoor acht een GH verplicht naast een bewindvoerder en mentor, een ander zorgkantoor stelt deze verplichting niet. Er zijn signalen dat drie rollen naast elkaar (mentor, bewindvoerder en gewaarborgde hulp) niet werkt. Zo kan het zijn dat de professionele mentor en bewindvoerder verantwoordelijk en aansprakelijk zijn en de GH het aanspreek- en communicatiepunt is voor het zorgkantoor. Het zorgkantoor wil dan geen info delen met mentor en bewindvoerder. VWS werkt op dit moment aan een voorstel

Het toetsingssysteem van het Landelijk Kwaliteitsbureau (LKB) dat zich richt op de opleidingseis en het kwaliteitssysteem dat door Mentorschap Nederland en de regionale stichtingen is vormgegeven, sluiten niet goed op elkaar aan. De rechters hebben de wettelijke opleidingseis uitgewerkt in zo objectief mogelijk criteria. Voor de regionale stichtingen geldt dat zij op basis van de kwaliteitsafspraken verbonden aan het lidmaatschap van Mentorschap Nederland bij de scholing en de begeleiding van vrijwillige mentoren geen onderscheid maken tussen mentoren met en mentoren zonder passende vooropleiding. De Kantonrechter benoemt de regionale stichting mentorschap als organisatie in de beschikking. Gezien de benoeming van de stichting in de beschikking zou het logisch zijn om de stichting te auditen op inhoudelijk kwaliteitsbeleid met betrekking tot opleidingseisen, scholing en begeleiding van vrijwillige mentoren. Mentorschap Nederland wil voorkomen dat het mentorschap minder aantrekkelijk wordt voor vrijwilligers, als niet ook de levens- en werkervaring meetelt en gewaardeerd wordt. Ook in 2021 was dit thema een speerpunt in de belangenbehartiging. Dit blijft een (in)spannend dossier.

Openbaar Ministerie

Mentorschap Nederland en de NBPM zijn door het ministerie van VWS en het Openbaar Ministerie benaderd om (wettelijke) vertegenwoordiging te realiseren voor cliënten die met toepassing van artikel 2.3. Wet forensische zorg in gedwongen zorg (Wet zorg en dwang) geplaatst moeten worden. De officier van Justitie heeft op basis van de Wet zorg en dwang de taak om als hij/zij een zorgmachtiging overweegt na te gaan of de betrokkene een wettelijk vertegenwoordiger heeft en zo nodig de procedure te starten voor het aanwijzen van een wettelijk vertegenwoordiger.

Deze procedure wordt door de officier van Justitie gestart met een aanvraag voor mentorschap bij de Kantonrechter. Het openbaar ministerie wil graag in de aanvraag voor het mentorschap de voorgestelde mentor opnemen. Voor de NBPM en Mentorschap Nederland staat centraal dat mentoren een bewuste keuze maken voor deze doelgroep. De verwachting is dat het op jaarbasis landelijk 20 à 30 cliënten betreft. Begin 2022 organiseren we een informatiebijeenkomst over deze samenwerking.

NBPM en Horus

Met de Nederlandse Beroepsvereniging voor Professionele Mentoren (NBPM) en Horus (Branchevereniging van Professionele Bewindvoerders en mentoren) werd contact onderhouden ter voorbereiding op het overleg met het LKB en de expertgroep CBM. Veel cliënten met een mentor hebben ook een bewindvoerder. De druk van schuldenbewind op de Bijzonder Bijstand is te groot. Gemeenten lijken steeds meer te onderzoeken of de kosten (schulden)bewind kunnen worden opgevangen door naar een andere kostenstructuur te gaan. Er is een platform vanuit het ministerie van Sociale Zaken voor dit thema opgericht. Vanuit Mentorschap Nederland worden de ontwikkelingen gevolgd.

Stichting steun tot Mentorschap

Vanuit het verenigingsbureau wordt contact onderhouden met het bestuur van de stichting tot steun. In 2021 is met het bestuur van Stichting Steun tot Mentorschap gesproken over het voornemen van het bestuur van de stichting om eind 2021 de stichting op te heffen. Gezien de ANBI-status van Mentorschap Nederland heeft het

bestuur van Mentorschap Nederland richting het bestuur van de stichting aangeven het ontbindingsbesluit een logische stap te vinden als gevolg van de conclusie van het bestuur van de Stichting dat de stichting een zieltoegend voortbestaan kent.

Het bestuur van Mentorschap Nederland heeft het bestuur en vrijwilligers van de Stichting tot Steun Aan Mentorschap bedankt voor haar ondersteunende inzet voor mentorschap uitgevoerd door deskundige vrijwilligers. Sinds 2013 heeft de Stichting zich ingezet om onderzoek naar gewenste ontwikkelingen op het gebied van mentorschap uit te voeren en te helpen financieren, extra scholing voor mentoren mogelijk gemaakt en te voorzien in bekostiging van mentorschap in situaties dat iemand een mentor nodig heeft maar het aan normale vergoedingsmogelijkheden ontbreekt. De inzet heeft bijgedragen aan het realiseren van onze missie dat voor iedereen die door ziekte of beperking wilsonbekwaam is/wordt, goede ondersteuning en vertegenwoordiging, passend bij gewoonten, waarden en wensen beschikbaar is.

3. Organisatie in 2021

3.1. Bestuur, ondersteuningsgroep en ALV

Bestuur

Het bestuur van Mentorschap Nederland denkt mee in de beleidsvoorbereiding, is beleidsbepalend en legt verantwoording af aan de algemene ledenvergadering (ALV).

Het bestuur van Mentorschap Nederland wordt gevormd door een extern voorzitter en 6 leden. De leden van het bestuur zijn betrokken bij een Regionale Stichtingen Mentorschap of benoemd op grond van hun specifieke expertise. Het bestuur heeft 3 commissies ingesteld: kwaliteit, voorlichting & PR en organisatie & financiering. Deze commissies bereiden beleid voor en geven sturing aan (project)activiteiten op het betreffende gebied.

Ondersteuningsgroep

Het bestuur en het verenigingsbureau van Mentorschap Nederland kunnen een beroep doen op een externe ondersteuningsgroep van deskundigen. De deskundigen zijn specialisten op het gebied van mentorschap en denken strategisch met ons mee.

Algemene ledenvergadering

Op 21 april en 13 oktober vonden de algemene vergaderingen plaats. In april stelde de algemene vergadering het jaarverslag en jaarrekening 2020 vast en spraken we over de toekomst van de informatievoorziening, project samen zorgen voor goed mentorschap en de WBTR. De leden werden bijgepraat over 2 onderwerpen die actueel waren in de belangenbehartiging: positie wettelijke vertegenwoordigers in aanpalende zorgwetgeving en Mentorschap en gewaarborgde hulp (pgb).

In oktober stond het concept jaarplan 2022 en de daarbij horende begroting op de agenda. Inhoudelijke thema's die we bespraken waren: Mentorschap en gewaarborgde hulp (pgb), wettelijke vertegenwoordiging voor cliënten die vanuit het strafrecht in gedwongen zorg worden geplaatst, reactie minister De Jonge op rapport Gezondheidsraad 'goede vertegenwoordiging' en reactie ministerie Financiën op verzoek om bijdrage mentorschap als aftrek zorgkosten.

3.2. Verenigingsbureau

De vereniging Mentorschap Nederland werkt met een klein professioneel bureau waarin ook vrijwilligers meewerken. Het bureau voert het beleid van de vereniging uit, pakt projecten op, is strategisch adviseur van het bestuur en is dienstverlenend richting de aangesloten organisaties. Naast de verenigingsstaken heeft het verenigingsbureau een publieke voorlichtingsfunctie m.b.t. wettelijke vertegenwoordiging en mentorschap.

Bijlage 1: Samenstelling bestuur en verenigingsbureau, ondersteuningsgroep, Commissie van Toezicht op Kwaliteit en Landelijke Klachtencommissie Mentoren

Bestuur

Naam	Rol
Anton Maas	Voorzitter
Michiel de Ruiter	Lid en taak penningmeester
Lydia Hogeling	Lid
Marlies Oggel	Lid
Nicole Menke	Lid
Afke Middelkoop	Lid

Verenigingsbureau

Naam	Functie
Diana Dijkstra	Medewerker bureau en communicatie
Liesbeth Arends	Beleidsadviseur professionalisering en kwaliteit
Hanneke Marcelis	Landelijk projectleider Samen zorgen voor goed mentorschap
Lex van Wijk	Bureau-ondersteuner (vrijwillige inzet)
Marion van der Zwaan	Privacy Officer
Ries van Otterloo	Functioneel beheer Het Dossier (vrijwillige inzet)
Harry Binnema	Admin-beheer Het Dossier (vrijwillige inzet)
Kees Korsman	Ambtelijk secretariaat Landelijke Klachtencommissie (vrijwillige inzet)
Caroline Verkerk	Directeur

Ondersteuningsgroep

Naam	achtergrond
Jan Martens	Mentor, voormalig beleidsadviseur Platform VG
Kees Blankman	bijzonder hoogleraar juridische bescherming van ouderen en meerderjarigen met beperkingen aan de Vrije Universiteit en tevens plv. rechter
Kees Theeuwes	Voormalig adviseur RvB Zorggroep Thebe, oud voorzitter MNN

Commissie van Toezicht op Kwaliteit

Naam	Achtergrond van waaruit toegetreden
Sjaak Jansen, voorzitter	o.a. werkzaam geweest bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie, gezondheidsrecht en familierecht
Mia Schrik-van Bodegom	o.a. (universitair) docente bestuurs- en gezondheidsrecht en voorlichtster voor de stichting Alzheimer Nederland
Paul Francissen	o.a. werkzaam geweest bij Ministerie van VWS op het terrein van patiëntenrechten
Marja. Veltman, secretaris	o.a. eigenaar Aquamarijn Zorg & Advies

Landelijke Klachtencommissie Mentoren

Naam	Achtergrond/kennis/ervaring
Wim Verjans, voorzitter	o.a. voorheen kantonrechter Rechtbank Zeeland-West Brabant
Sjaak. Jansen, vice-voorzitter	o.a. voorheen beleidsadviseur V en J en plv. kantonrechter, ervaring als lid klachtencommissie zorginstelling
Hans Visser	o.a. ervaring als rijksambtenaar met beleid in de gezondheidszorg en ervaring als mentor
Gonnie Hendriks	Lid namens NBPM
Peter. van Gassen	Lid namens NBPM
Teuni. Bax	o.a. ervaring als coördinator voormalige Stichtingen Mentorschap Drechtsteden en Midden Nederland

Bijlage 2: Regionale stichtingen mentorschap

Mentorschap Noord

Burg. Wuiteweg 140 b, 9303 KP Drachten
info@mentorschapnoord.nl

Mentorschap Overijssel Gelderland

Postbus 250, 6950 AG Dieren
info@mentorschapog.nl

Mentorschap Noordwest en Midden

Kon. Wilhelminalaan 3, 3527 LA Utrecht
info@stichtingmentorschap.nl

Mentorschap Amsterdam

Recht Boomsloot 52, 1011 EC Amsterdam
Bureau@MentorschapAmsterdam.nl

Mentorschap Haag en Rijn

Postbus 43197, 2504 AD Den Haag
administratie@mentorschaphr.nl

Mentorschap Rotterdam e.o.

Cypruslaan 404, 3059 XA Rotterdam
info@mentorschap-rotterdam.nl

Mentorschap Zeeland

Mortierestraat 1, 4335 CX Middelburg
info@mentorschapzeeland.nl

Mentorschap West Brabant

Bredaseweg 185, 4872 LA Etten-Leur
info@mentorschapwestbrabant.nl

Mentorschap Midden- en Noordoost Brabant

Lorskensstraat 1D, 5374 BC Schaijk
info@mentorschapmnobrabant.nl

Mentorschap Zuidoost Brabant

Weegschaalstraat 3, 5632 CW Eindhoven
info@mentorschapzobrabant.nl

Mentorschap Limburg

Mercator 1, 135 KW Sittard
info@mentorschaplimburg.nl